

The First Eleven Delegates To The First LAA Convention

ALGIRDAS BUDRECKIS

We have seen that eleven Lithuanian patriots attended the first Alliance Susivienijimo Convention in Shenandoah, PA on August 15, 1886. Who were they? How old were they. In some cases few records survived. Yet it is possible to give a general description of these "eleven Lithuanian fraternal apostles."

1. Motiejus Andriukaitis, age 46, born in 1840 in the village of Barzdai, Šakiai County. A Suvalkietis. He came to America in 1869 and went to work in Shenandoah, PA in 1878. He was literate and a contributor to *Unija* (1885), *Lietuviškasis Balsas* (1885-1887), *Vienybė Lietuvninkų* (1890-1891) and *Naujoji Gdynė* (1894). He accidentally shot himself in Dr. Šliūpas home on March 24, 1894.

2. Nothing is known about Bruožis, except that he lived in Shamokin. He may have been related to the Lithuanian activists in Klaipėda (Ansas Bruožis).

3. Vincas Juodkojis - little is known about him. He lived in Shenandoah. He was literate and therefore elected as the first recording secretary.

4. Another Lithuanian from Shenandoah, nothing is known about Andrius Kapočius. It is believed that he was related to Dr. Anthony Kapochy (born in Shenandoah, PA on June 13, 1895), who later became very active in the Boston LAA activities.

5. Another Suvalkietis was Jonas Matulevičius was a resident of Shenandoah. Little is known about him.

6. Nothing is known about Stasys Miliauckas (Miliauskas) of Shenandoah, PA.

7. Mikas Obelaitis is another unknown Lithuanian. He resided in Baltimore.

8. Pijus Paseckas (also spelled Piaseckas) was a literate New York Lithuanian activist. He became the first president. He acted in the N.Y. Polish theater "Halka".

9. Pranas Ramanauckas (Ramanauskas)-nothing is known about this delegate from New York.

10. Nothing is known about delegate Jonas Stritulska from Shenandoah, PA.

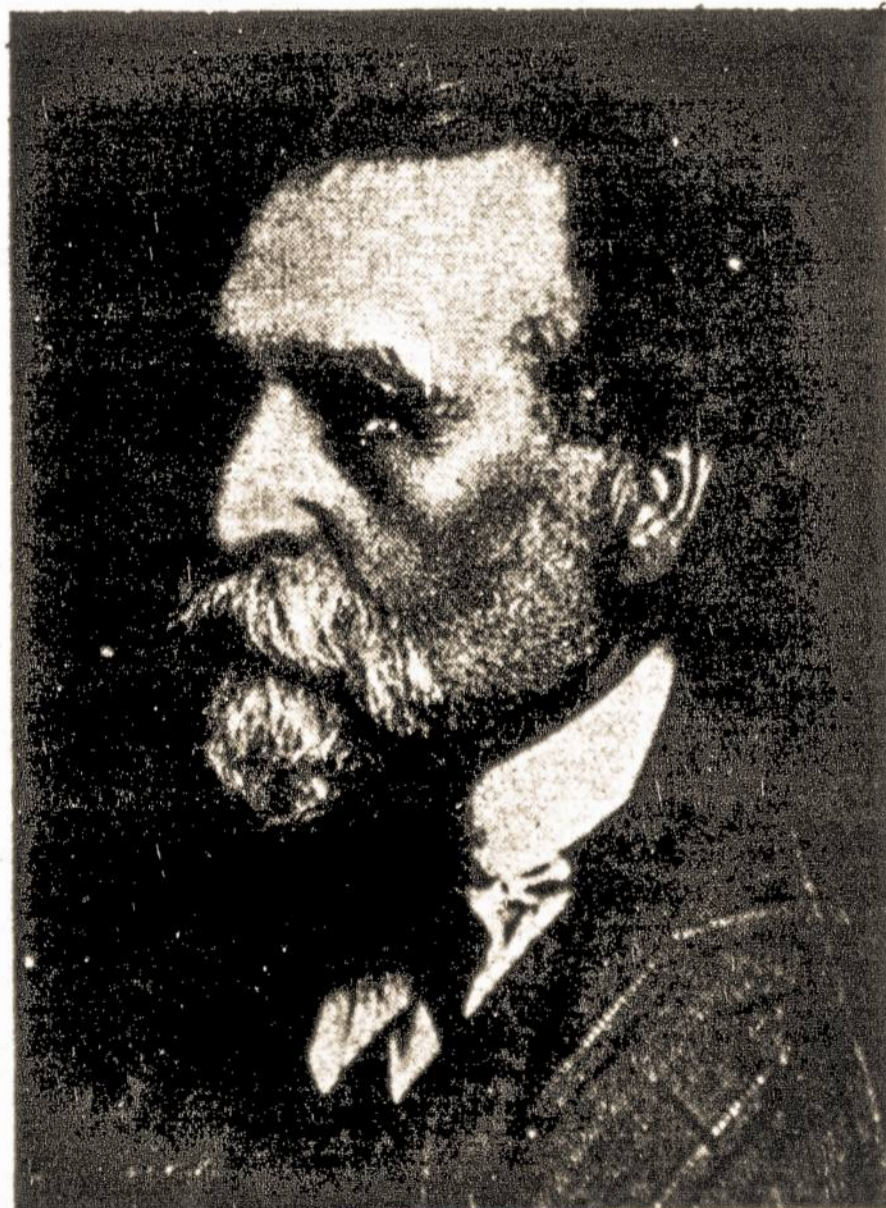
11. Jonas Šliūpas, age 25, was a firebrand, Born on March 8; 1861 in the village of Rakandžiai, County of Šiauliai. Šliūpas was the best student at the High School of Mintauja in 1880. He studied philology and law at the University of Moscow for two years (1880-82), where together with Jonas Vileišis and J. Spudulis he published 15 issues of a Lithuanian student paper *Aušra*. Between 1881 and 1883 he participated in Polish radical organizations. In 1882 he was arrested in St. Petersburg, Russia. He was a contributor and editor of Dr. Basanavičius' patriotic newspaper *Aušra* (1883-86). Persecuted by both Russian and German police he fled to America (May 28, 1884). Between 1884 and 1885 he edited M. Tvarauskas weekly *Unija* in New York. Between 1885 and 1887 he was the publisher and editor of the weekly *Lietuviškasis Balsas*. During an annual meeting of the weekly's supporters the idea for the Lithuanian ALLIANCE was conceived. Jonas Šliūpas went on to become a medical doctor and the patriarch of the Lithuanian National Renaissance in America.

Of the eleven delegates to the first Alliance Convention only Motiejus Andriukaitis and Jonas Šliūpas went on to become prominent figures in the Lithuanian community in the United States. The other pioneers slipped into oblivion. This might be the reason why the Alliance had such a difficult beginning.

DR. JONAS ŠLIŪPAS

SLA Garbės Narys, aušrininkas, Amerikos lietuvių tautinio atbūdimio žadintojas, vienas pirmųjų Susivienijimo įkūrėjų, tarnavęs SLA Daktaro Kvotėjo ir Apšvietos Komisijos urėduose.

DR. JONAS BASANAVIČIUS

Lietuvių tautinio atgimimo patriarchas, pirmo lietuvių laikraščio "Aušros" įkūrėjas, rašytojas SLA Garbės Narys. Jis praskynė kelią Lietuvos nepriklausomybei!

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje "Tautinė Fondacija"

PAUL P. DARGIS
SLA PREZIDENTAS

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, šalia savo tiesioginės paskirties — narius aprūpinti naudinga ir gera aprauda — lygiagrečiai rūpinasi ir visuomeniniais reikalais, remdamas lietuviškuosius darbus ir veiklą, kartu prie viso to — prisidedamas ir savo lėšomis. Bet žymesniems lietuvių gyvenimo darbams paremti — SLA organizacija telkia lėšas į atskirą fondą, kuris pagal organizacijos nuostatus, vadinamas "SLA Tautinė Fondacija".

Tikslesniam fondo ir jo pasirties pažinimui, ši kartą, noriu plačiau, kai ką pasakyti.

"Tautinė Fondacija" nėra koks nors naujas sumanymas ar šių dienų veiklos padarinys. Ji buvo sumanyta daug anksčiau, įsteigta prieš 40 metų. Jos pagrindiniai nuostatai yra įrašyti į SLA veikiančiąją konstituciją ir valstijų valdžios patvirtinta . . .

Fondacijos tikslas — palaikyti ir plėsti SLA labdaros ir švietimo veiklą, kitaip sakant, ji turi plačius tautinius ir kultūrinius uždavinius, kokie besireiškia mūsų visuomenėje arba gali naujai iškilti švietimo, kultūros ir labdaros eilė darbų, o ir gali būti ir labai didelė; jie gali būti paremti, jei tos paramos reikalingas darbas derinsis su lietuvių tautiniais interesais ir neprieštaras SLA siekiams . . .

Gali kilti klausimas — kas ir kaip Tautinė Fondacija administruojama?

— Nuostatai administravimą yra pavėdę Fondacijos Globėjams, jais yra si 7 SLA Pildomosios Tarybos nariai.

Globėjų uždavinys yra atlikti remiamųjų darbų finansavimą ir rūpintis jų telkimu. Todėl SLA globėjai turi pilną teisę priimti lėšas iš bet kurių šaltinių, vertybės ir kitokią turta, nuosavybes ir palikimus. Jie turimąjį turta gali investuoti ir Fondacijai užtikrinti pastovias pajamas, taip pat jie gali pajamas padalinti pagal aukotojų nurodymus ir pageidavimus, jei tas sutampa su Fondacijos tikslais.

Kaip jau aukščiau minėjau, Tautinė Fondacija įsteigta 1946-aisiais metais. Per 40-ies metų laikotarpį ji nei su vienu Fondu neturėjo jokio susikirtimo. Dėl to nėra, niekam pagrindo nerimauti, kad SLA Fondacija galėtų būti koku tai kliuviniu vėliau atsiradusiems ar dar atsirasiantiems fondams.

Pažiūrėkime į kitų tautybių visuomenės darbus, visur aptiksime net po keletą fondų, taigi ir mūsų tarpe gali veikti keli Fondai, vienas kitam nė kiek nekliudydami.

Pagalčiau, keli fondai galės daugiau reikalų patenkinti, ir tuo pačiu, padėti lietuvių, ko mes visi norime ir siekiame.

Mass Meeting in Vilnius Demands Withdrawal of Soviet Troops

ANNIVERSARY OF 1920 LITHUANIAN-SOVIET
PEACE TREATY MARKED

Ten thousand Lithuanians gathered at Lenin's Monument in Vilnius to mark the 69th anniversary of the 1920 Lithuanian-Soviet Peace Treaty, under which Lenin's government had renounced all claims to Lithuanian Independence Union, adopted a resolution demanding the Soviet occupation forces from Lithuania.

The Resolution, which was communicated to the Supreme Committee for the Liberation of Lithuania in Washington, D.C., says that after Lenin's death the Soviet leaders had repeatedly violated the Lithuanian-Soviet Peace Treaty, one of these violations being the invasion and occupation of Lithu-

ania by the U.S.S.R. on June 15, 1940. The Committee was asked by the Resolution to appeal to the world's conscience and to ask for an unequivocal declaration of support for the restoration of an independent Lithuanian state.

The participants at the meeting also adopted an appeal to the U.S.S.R. people's deputies from Lithuania, urging them to do everything in their power to prevent any official commemoration of July 21 as a Lithuanian "national holiday". It was on that day in 1940 that Moscow's emissaries staged a session of the so-called Lithuanian People's Diet, which asked for Lithuania's incorporation into the U.S.S.R.

ŽINOKITE, KAKD KIEKVIENAS NARYS SAVAIME YRA IR
SUSIVIENIJIMUI NAUJŲ NARIŲ ĮRAŠYTOJAS -
ORGANIZATORIUS, SLA STIPRINTOJAS IR SLA ŠEIMOS
DIDINTOJAS!

Tėvynė

SVIETIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Published monthly except July and August by the
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30th St., New York, N. Y. 10001
Tel. [212] 563-2210

REDAGUOJA SLA REDAKTORIŲ KOMISIJA
EDITED BY SLA EDITORIAL BOARD
GENEVIEVE MEILIUNAS, MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States \$4.00
To Foreign Countries \$5.00

Entered as Second Class Matter November 18, 1910, at the Post
Office at New York, N. Y., under the Act of March 8, 1878.

SLA kuopų pranešimai ir skubūs raštai redakcijai reikia siųsti
neveliau, kaip prieš savaitę laikraščio numeriui išeinant.

Keičiant adresą, būtina pranešti senasis adresas. Už skelbimų
turinį redakcija neatsako.

NUO SEIMO IKI SEIMO

VYTAUTAS KASNIŪNAS

VINCO KUDIRKOS

„Varpo“ žodžiai vėl suskambo,
skelbdami naują lietuvių tautos atgimimą.

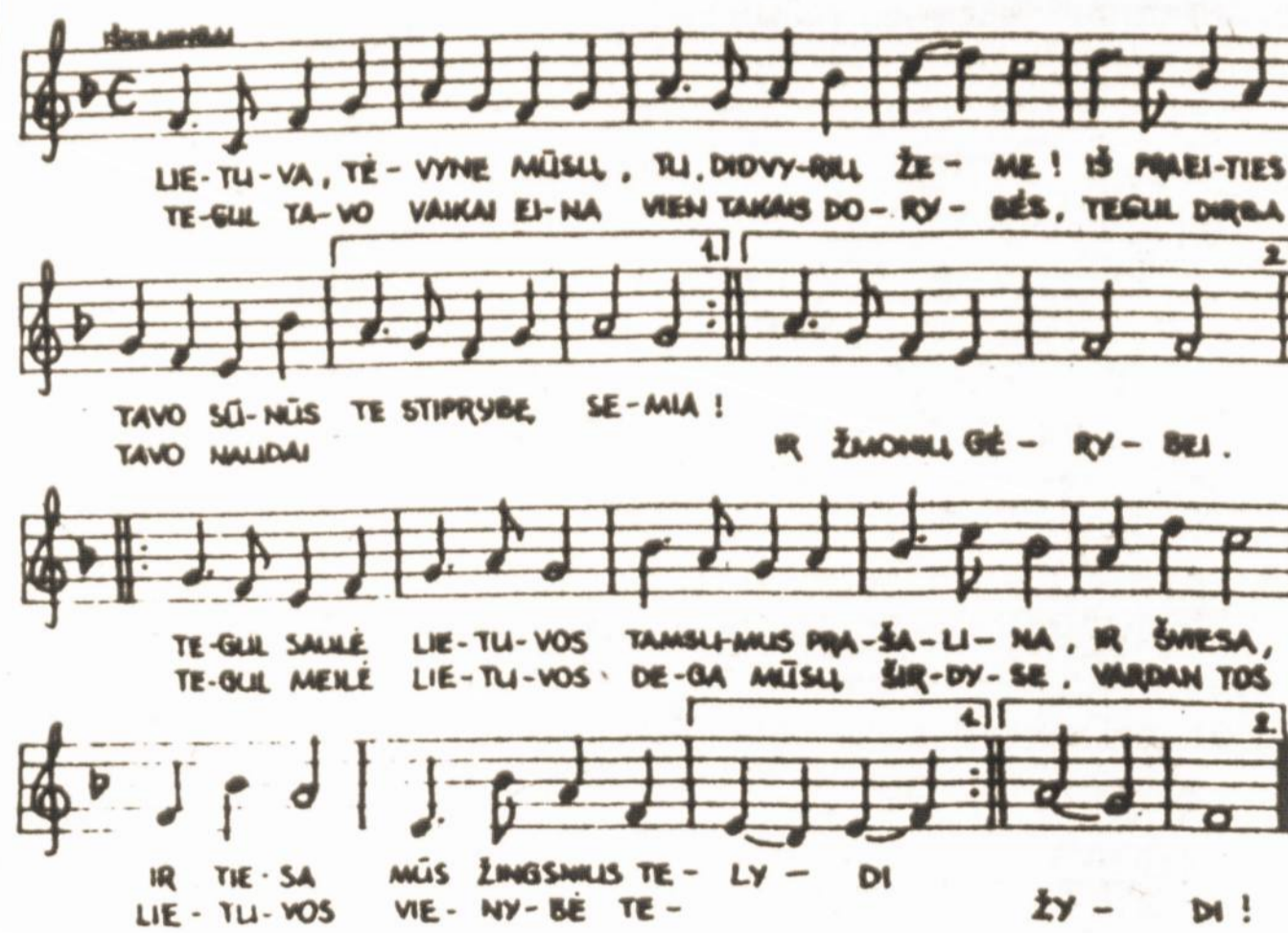
Jeigu audra ištikus verstų stulpą vieną
Iš tų, kurie prilauko Jūsų namo sieną,
Namas negrius — iš baimės jūs neišlakstykit,
Tik vieton ano stulpo tąją pačią dieną
Tuoj kitą statykit!

Jeigu žūtų nuo rankos priešo, ar likimo
Viens tų, kur augin garbę, dvasią jūs kilimo,
Rimkit — tegu jūs širdis drąsums neatstoja,
Tik tai, ką anas davė vyrs pasišventimo,
Tegu kits kartoja.

Lietuva manol priešui ant tavęs įnirtus
Privalai hydra tapti ta, kuriai nukirtus
Galvą, tuoj kelios galvos vieton jos išdygsta.
Išlik, tik į hydrą gyvumo pavirtus,
Nors priešas nestygal

TAUTIŠKA GIESMĖ

Lietuvos himnas
V. Kudirka

Lietuva, Tėvynė mūsų,
Tu didvyrų žeme,
Iš praeities Tavo sūnūs
Te stiprybę semia.

Tegul Tavo vaikai eina
Vien takais dorybės,
Tegul dirba Tavo naudai
Ir žmonių gėrybei.

Tegul saulė Lietuvoj
Tamsumas prašalina,
Ir šviesa, ir tiesa
Mūs žingsnius telydi.

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse,
Vardan tos Lietuvos
Vienybė težydi!

Vincas Kudirka buvo augalotas jaunikaitis, tiesus, kaip uoselis, laibas, kiek pertaibas vyriškas, pilno veidelio, skaisčiai raudonų skruostų, kaip mergelė. Alviškiškas klebonas tyčia prašęs, kad jam atvežtų parodyti tą klieriką, tą garsinamąjį fenomeną, kad vyriškis gali būti toks skaisčius. Ir negalėjo juo atsidžiaugti.

Vincas ir patsai žinojos esąs skaisčius, gražus ir patraukiantis; tuo net vyresnis būdamas mėgo moterims gašavotis, kai vyrus neigė, kaip neišmanėlius tų dalykų. Ką besakyti apie gimnazijos ir seminarijos metą! Prie gražumo pridėk nepaprastą jo linksmumą, gyvumą, mokėjimą visai žaisti, neišskiriant nė sviedinio, kurį vikriausiai gaudė, kuriuo skaudžiausiai mušė; pridėk dar lenkiškas eilutes, kurių prirašydavo lenkiukėms, — tai ir suprasi, jog visos Marijampolės panelės, be jokios išimties, buvusios Vincą įsimylėjusios ir jo pasiilgdavusios. Pas vieną dvarponį atostogų metu studentui Vincui berepetuojant paugusią jo dukterį, ji tiek jį įsimylėjusi, jog gavusi nusiūti, kad Vincas jai šaltas, o ir tėvas už muziką nebūtų leidęs. Jau smarkiai įsisirgus, kai parodė Vincui netyčia kur ten rastą vieną tų gražiųjų fotografijų; kai sulyginęs ją su dabartiniu nebe-gražumu, — tai ėmęs ir piktai sudraskęs tą gražiąją.

Vincas iš pat mažens buvo siaustas, nebesuvaldomai gyvas, baisiai „išdykęs“, bet nekenksmingas, ne žaladarys. Dykas nestojo, vis šposus krėtė: tai pačiame kraike žagarę statė, rizikuodamas nuvirsti žemėn ir užsimušti, tai kitką išdarinėjo. Per žiemos atostogas kaimynai patirdavo „studentus“ jau parvažiaus, kai pamatydavo Kudirkaitį viesulu beeinantį su ledžengom aplink ežerą.

Gimnazijoje besimokydamas ir lenkės Galkauskienės bendrabutyje begyvendamas, Vincas gražiai išmoko lenkiškai kalbėti, gražiai žokti, nes buvo vikras, liaunų narių; apsirato su panaitėmis, nes šventavakariais ten būdavo jaunuomenei pasilinksminimų. Nedrąsaus Antano Kriščiukaičio nė su pyragu, anot to, neįviliojai į lenkelių draugiją; jis kaip nieko nemokėjo lenkiškai, taip ir paskui nieko neišmoko. Drąsusis gi Vincas netruko susilyginti su savo vienamečiais lenkiukais, kaip kalbė, taip ir visu savo mokėjimu miestikiškai mandagiai, net poniškai elegantiškai laikytis ir paprato nebesidrovėti svetimų žmonių.

Balselį turėjo labai gražų, nors silpnutį, tenoriuką, kaip paprastai kad esti silpnų plaučių giedotojo. Tai veikiai atsistojo priešakyje giedotojų. Sugebėjo ir smuiku pagriežti; tai įvedė jį į mokinių orkestrą antruoju smuikininku. Gimnazijoje jis, kaip ir jo draugas Sablovskis, irgi antru smuiku griežęs, nebuvo prašmatnūs muzikai; buvo

daug gabesnių smuikininkų, Bagdonavičius, Dambus, kaip uoselis, laibas, kiek pertaibas vyriškas, ravičius, kužie dulto pirmas smuikais griežė. Bet Varšuvoje gerai prisilavinęs pas žydą muzikos mokytoją, kur grieždavo trio su Šablovskiu ir Lapinskiu, ir pr. Būčio liudijimu, jau griežęs mitriai ir įdomiai. Į galą amžiaus tačiau, džiovai vis labiau įsigalint, krito ūpas ir nebebuvo galima bepriprašyti, kad pasmuikuotų. Palinkimą į muziką jautęs iš pat mažens; pirmuosius du smuikus net pats buvęs pasidirbęs. Gimnazistu būdamas, išgirdęs praeinančius kareivius giedant kažin kokią nepaprastą giesmę ir tuojau tą melodiją ėmęs grofi. Tai girdėdamas generolas nustebęs ir net pas direktorių nuėjęs pasiteirauti, kas tas vaikinai, kur taip lengvai pagauna melodiją; giesmė buvusi kareivių giedama iš viso pirmą kartą. Pas Kriaučiūnas jis jau niekad nebesmuikuodavo, nebent kada pats sau, vienas namie likęs, be klausytojų.

Ir liaudies daineles sugebėjo pats užsirašyti, jų melodiją; harmonizuoti tačiau nesugebėjo, tai pats pasisako, „Lietuviškas Kankles“ leisdamas: jam jo užrašytąsias daineles harmonizuodavo pažįstamieji prašmatnūs lenkai kompozitoriai.

Dainius-muzikas — šokėjas — lengvakalbis juokdarys, gyvas linksmas, gražus, gerai trejetą kalbų pakalbąs, Vincas labai anksti patapo pirmuiniu, be jokių rungtynių „kavaliarium“ visoms Marijampolės panytėms. Jas ir pats labai mėgo, jų ieškojo, neapleisdamas nė vieno vakarėlio, o atėjęs į vakarą, šoko tiesiog aistriai, visa savo siela atsidėjęs.

Toks Vincukas Kudirkaitis buvo jau net žemosios klasės, iki išėjo vos tik šeštą klasę 1877 m., kada jis buvo jau devyniolikos metų, tad pačiame kvailume savo amžiaus.

(...) Siame Kudirkos brendimo laikotarpy jau pasireiškė gyvas, impulsyvus jo charakteris, grožiui ir menui jautri jo siela. Ir gimnazijoje, ir seminarijoje jis traukė į save vyresniųjų dėmesį dvasios ypatybėmis. Bet niekas dar nerodė, kad iš to gyvo, muziką, dainą ir šokius mėgstančio gražaus jaunuolio išeis didelis lietuvių tautos patriotas, jos varpininkas ir vadas. Jaunųjų lietuvių patriotų idėjos tuo metu dar jo nebuvo pažadinusios. Poniškoje, lenkiškoje to laiko Marijampolės inteligentijos ir gimnazijos aplinkoje, nors šiandien tai atrodo paradoksališka, jis augo ir brendė, toldamas nuo savo gimtojo tautinio kamieno, gėdindamasis „chlopiškos“ lietuvių kalbos, pratindamasis lenkiškai reikšti savo mintis ir jausmus. Jis pats vėliau atgailaudamas pasakoja, kaip chlopu ir komedijantu savo minty vad-

[Tęsiama 3 pusl.]

KELKITE, KELKITE, KELKITE, KELKITE. . .

Šitie VINCO KUDIRKOS „Varpo“ žodžiai vėl suskambo, įsisiūbavo, išplito po mūsų žemę, skelbdami naują lietuvių tautos atgimimą. Ilgai nutylėtas, ilgam užmirštas

no Basanavičių, kai šis užtraukė lietuvišką dainelę ir bandė pavyzdžiais įrodyti lietuvių kalbos gražumą. Neprivalomas lietuvių kalbos pamokas Kudirka lankė tik tam, kad vėliau galėtų pasinaudoti „lietuviška stipendija“.

Baigęs gimnaziją, jis tačiau nevažiavo į Maskvą, kur iš tiesų būtų gavęs stipendiją, bet paėmė iš savo širdžiai mielesnę Varšuvą. Įstojo pirmiausia į filologijos fakultetą, bet paskui perėjo į mediciną. Porą pirmųjų metų V. Kudirka linksmai žvaistėsi akademinėje Varšuvos jaunuo-
menėje, jokiais tautiniais idealais galvos nekvaršindamas. Sakėsi esąs kartu lietuvis ir lenkas, nes istorija sujungė lenkus ir lietuvius. Bet Lietuvos ir lietuvių sąvokos, kaip pats sakosi, vis labiau ir labiau dilo iš jo sąmonės. Pirmas lietuviškos sąžinės pažadinimas atėjo iš Jono Jablonskio, kuris, tuomet jau atlietuvis, iš Maskvos parašė jam aštrų peikiamą laišką. Tačiau lemiamos įtakos tautinėms Kudirkos pažiūroms padarė tik „Aušra“. Savo „atsivertimą“ jis pats taip aprašo: „Parvažiavau iš universiteto vasarai į Lietuvą. Vienas kunigas papasakojo man, kad išėjęs lietuviškas laikraštis, parodė savo lietuviškai rašytas eileles ir Basanavičiaus laišką apie aną laikraštį. Perskaičiau laišką ir... smilktelėjo lyg širdį, smilktelėjo ir vėl rodos nieko. „Bawią się dzieci“ — pamaniau sau lenkiškai. — Tik nuo tos valandos gana tankiai pradėjo skraidyti po mano galvą mintys apie Lietuvą, lietuvius, lietuvių, širdis vienok toms mintims neatsiliepdavo. — Po to, ar į pusmetį, gavau Nr. 1 „Aušros“. Žiūriu, pirmutiniam puslapy stovi Basanavičius. „Pranašas“, — pamaniau tada apie Basanavičių jau lietuviškai. Ėmiau skubiai vartyti „Aušrą“ ir... neprimenu jau visko, kas su manim paskui darėsi... pamenu, kad atsistojau, nuleidau galvą, nedrįsdamas pakelti akių į sienas mano kambarėlio... — rodos girdėjau Lietuvos balsą, sykiu kaltinantį, sykiu ir atleidžiantį: O, tu paklydėli, kur ikšiol buval!

Paskui pasidarė man taip graudu, kad apskniaubęs ant stalo apsieverčiau. Gaila man buvo tų valandų, kurios nesugrąžinamai išbrauktos tapo iš mano gyvenimo, kaip lietuvių, ir gėda, kad taip ilgai buvau apgailėtinu pagėdėliu... Potom pripildė mano krūtinę rami, smagi šiluma ir, rodos, naujos pajėgos pradėjo rastis... Rodos, užaugau išsyk, ir tas pasaulis jau man perankštas... Pajutau save didžiu, galingu: pasijutau lietuvis esąs... Ta valanda antrojo užgimimo perdaug yra svarbi mano gyvenime, kad galėčiau ją užmiršti. Negaliu taipogi užmiršti, kad ir nepripažinti, kad už tą valandą esu kalfas Basanavičius. Netrukus susižiedavau su Lietuvos literatūra ir iki šiai dienai savo sužieduotinės neapleidžiu“.

1885 m. jis siunčia Petriui Kriaučiūnui pirmą savo dar nerimto turinio kūrinių „Kodėl žydai nevalgo kiaulienos“, išspausdintą „Aušroj“ 1885 m. 6 nr. Vinco Kapslo slapyvardžiu.

Varšuvoje Vincas Kudirka, neturėdamas nei stipendijos, nei tėvų paramos, uždarbiavo pamokomis. Dėl uždarbio jis buvo paėmęs perrašyti „Proletarijato“ socialistų draugijai Markso „Kapitalą“. Policija jį sučiupo ir pasodino į kalėjimą. Kaip neištikimas jis buvo pašalintas iš universiteto, kur grįžo tik po dvejų metų.

1888 m. Varšuvos studentai sudarė „Lietuvos“ draugiją, kurios tikslą ir programą jau anksčiau nurodėme. V. Kudirka buvo vienas iš veiklesniųjų draugijos narių ir naujo laikraščio „Varpo“ iniciatorių.

1890 m. V. Kudirka baigė mediciną ir, išlaikęs valstybinius egzaminus, grįžo į Lietuvą. Apsigyvenęs Sakiuose, klebonijoje, dėl žydų boikoto negaudamas buto kitur, ligonius turėjo priiminėti klebono kiety. Nepatogios darbo aplinkybės skau-

[Atkelta iš 2 pusl.]

džiai atsiliepė silpnai jo sveikatai: jau Varšuvoje Kudirka buvo džiovininkas. Šiaip taip įsikūręs, Sakiuose jis išbuvo ligi 1894 metų pabaigos. Kiek sveikata leido, būdavo linksmas, mėgdavo vaises ir svečius. Vasaras praleisdavo Plokščiuose pas Petrą Kriaučiūną, kur vieną vasarą viešėjo danų mokslininkas Benedictsenas ir suomių prof. Mikola su žmona. Ponai Mikolienei Kudirka padėdavo užrašinėti liaudies dainas ir jų melodijas. Tą vasarą jis buvo itin sunkiai susirgęs, be to, dar susilaukė kratos ir apie 10 dienų turėjo būti arešte.

1894 m. pabaigoj Kudirka atsisakė nuo gydytojų vietos Sakiuose ir išvažiavo į Jaltą pasigyditi. Kitų metų žiemą vėl gydėsi Sevastopoly, o 1897 m. Abazijoje prie Adriatikos jūrų. Grįžo truputį sustiprėjęs ir apsigyveno Naumiesty. Čia praėjo paskutiniai treji vaisingiausi literatūrai jo gyvenimo metai. Jis vėl redaguoja „Varpą“, daug rašo ir verčia iš svetimų kalbų. Tuo metu jis jau nebegalėjo pakilti iš lovos. Šis, jau silpnas kūnu, bet nepalaužiamos dvasios ligonis padarydavo nepaprastą įspūdį visiems, kam tekdavo jis pamatyti. „Kiek kartų teko man, rašo dr. Staugaitis, apsilankyti pas V. Kudirką, visados didžiai susigraudėdavau V. Kudirkos išvaizda: ankštam kambary lovoje guli sudžiūvęs kaip žėšelis žmogus, stiprios, milžiniškos dvasios, su degančiomis akimis, ir vis rašo ir rašol“ Taip pat atsiliepia ir P. Leonas: „Prie lovos stovėjo staliukas ir prietaisais rašyti, ir V. Kudirka, tai gulėdamas, tai sėdėdamas, vis rašė ir rašė, vis dar tarnaudamas jo numylėtai tautai ir tėvynei“. Čia vienos kratos metu į policijos rankas pakliuvo daug rankraščių ir spaudinių, ir po to Kudirkos butas buvo laikomas supuotais žandarų. Kaip silpną li-

gonį kalėjime jį laikyti jau nebeišdrįso. Rašydavęs jis ant plono popieriaus ir čia pat turėdavęs degtuką, kad, artinantis kratai, tuoj galėtų rankraštį sudeginti. Rūpestingai slaugė jį Valerija Krašauskienė, kurios vardą jis įamžino eilėrašty „Valerijai“. Metais prieš mirtį atlankė jį jaunų pasiryžėlių studentų būrelis (be kitų, P. Višinskis, G. Petkevičaitė, P. Avižonis). Šie jį maža kas išdrįsdavo pasirodyti turį su juo santykių. Suvalkijoje buvo tuomet žiauriausi Vonsiackio žėlimo laikai. Taip ligi pat mirties, nepaleisdamas plunksnos iš rankų, vienų vienas geso vienas iš didžiųjų lietuvių tautos žmonių, „Aušros“ pažadintas nepaprastai intensyviai tautiniam darbui, vos per 10 metų suspėjęs nuvaryti giliausią vagą Lietuvos kultūros dirvonoose.

Mirė jis vienų vienas 1899 m. lapkričio 16 d. Palaidotas Naumiesčio kapinėse. Ant kuklaus paminklėlio iškaltą jo tautinio himno posmą „Tegul saulė Lietuvos...“ žandarai įsakė panaikinti. (...)

Daugiausia laiko ir pajėgų Vincas Kudirka skyrė „Varpo“ publicistikai. Nuo 1889 m. iki pat mirties jis vienas prirašydavo skyrių „Iš tėvyniškos dirvos“, vėliau pavadintą „Tėvynės Varpais“. 1896 m. jis parašė „Viršininkus“ ir „Lietuvos tilto atsiminimus“, o 1897 m. „Cenzūros klausimą“ ir „Vilkus“. 1899 m. išspausdino savo originalių ir verstinių eilėraščių rinkinėlį „Laisvas valandas“.

Viršininkai. Šiai satyrai parašyti V. Kudirka panaudojo tikrus gyvenimo atsitikimus ir žmones. Vyriausias satyros herojus, Vakkanalij Vziatkovič Kruglodurov, tai Naumiesčio apskrities Kusakovas, bemokslis, per protekciją padarytas oficierium ir apskrities viršininku. Taip pat iš gyvenimo nusižiūrėti ir kiti toj satyroj pavaizduoti valdininkai.

Vakkanalij Vziatkovič Kruglodurov — tai pirmas ryškus, nors ir pro satyros prizmę rodomas, rusų valdininko tipas mūsų literatūroj. Visa „Viršininkų“ satyra vaizduoja jo darbus ir žygius viename Suvalkijos apskrity, paprūsėj, kur buvo pelningiausia vieta visokiems kyšininkams. Atvažiavęs į savo paskyrimo vietą Naupilę, susirinkusiems jam prisistatyti žinovnikams jis trumpai ir aiškiai pareiškia: „Aš paviečio Dievas“! Tolimesnis satyros veiksmo rutuliojimas eina iš šito charakteringo pareiškimo. Visi girdėję viršininko žodžius susirūpina: „koks jis bus Dievas: ar visa matantis, ar visa imantis? Kaip elgtis ir patiems su tokiu viršininku?“

Čia jau tuojau paaiški mums ir meniškasis Kudirkos satyros metodas. Autorius niekur nerūstauja, nepyksta ir negraudena. Jis labai sumaniai naudojami šaržo ir grotesko priemonėmis. Jis žingsnis po žingsnio seka savo personažus su realisto pastabumu ir psichologo tikrumu, rodydamas jų darbus ir praskleisdamas tamsias jų darbų šaknis. (...)

Tai skambink „Varpe“! Tegul gaudims tavo išilgai, skersai eina per Lietuvą!
Budink ir šauki graudžiu balsu savo,
O tas šauksmas perniek tenezūva!
Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite...

KUDIRKOS-NAUMIESTIS (Šakių apskr.)

DR. VINCO KUDIRKOS PAMINKLAS NAUMIESTIO RINKOJE.

Tėvynė, 1989 m. gegužės-May mėn.

Memuno Vilnys.

Valcas iš lietuviškų dainų sudėstė

Dras V. Kudirka.

Išleidimas antras.

Petras Mykolainis

**Prisimenant
SLA
Jubiliejinio
39-ojo Seimo
1936 m.
Cleveland, Ohio
veikėjus**

ŽALVARINĖ IŠKABA PRIE SLA. MEDŽIO Clevelando Lietuvių Kultūros Darželyje, kuriame Susivienijimas yra įamžintas.

**Seimą suruošti
daugiausia
pasidarbavo
Susivienijimo
Lietuvių
Amerikoje
veikėjai**

SLA. JUBILIEJINIO 39-TO SEIMO, 1936 M., CLEVELAND, OHIO, RENGIMO KOMISIJA. — Iš kairės į dešinę pirmoj eilėj sėdi: J. Jarus, J. Brazauskas — išdin., J. Vaikšnoras — vice pirm., Dr. J. T. Vėkus, P. J. Žiuris — pirm., K. S. Karpus — sekr., F. Baranauskas — vice pirm.; 2-roj eilėj stovi: S. Čerauka — vice pirm., V. Čėsna, A. M. Praškevičius, J. Miščikas, J. Alekna, P. Botyrius; 3-čioj eilėj: P. Vasiliauskas, M. Šalčius, F. J. Žiuris, A. J. Naunčikas, P. Stasiunas, J. Verbyla, J. G. Polteris, A. Gedgaudas, J. Apanaitis.

PAGERBTI SLA. VETERANAI prie Dr. Jono Basanavičiaus paminklo Clevelando Lietuvių Kultūros Darželyje. Iš kairės į dešinę stovi: Vincas Černiauskas, Lukošius M. Baltrukonis, Vincas Karalius, Vincas Ambrazevičius, Zofija Žilvitenė, Dr. Jonas Šliūpas, Vincas Kaunas, Jonas Tarcila, Pijus W. Birštonas, Adv. Pranas F. Bradčiulis, Simas Šlekys, Anicetas B. Strimaitis.

SLA AUKSINIO SEIMO LAIKU, KAIP MATOME, VEIKLA BUVO GYVA!

1936 m. gausybę delegatų fotografuoti reikėjo
suskirstyti į dvi grupes, kad būtų matomi visi!

SLA. 39-TO JUBILIEJINIO SEIMO, ĮVYKUSIO BIRŽELIO 22—27 DIENOMIS, 1936 M., CLEVELAND, OHIO, DELEGATAI.
(Pirmoji Dalis)

SLA. 39-TO JUBILIEJINIO SEIMO, ĮVYKUSIO BIRŽELIO 22—27 DIENOMIS, 1936 M., CLEVELAND, OHIO, DELEGATAI.
(Antroji Dalis)

TĖVYNĖ, 1989 m. gegužės-May mėn.

Rengėjams daug padėjo 1936 m. ir tuometiniai Clevelando daktarai

DR. SUSANA A. ŠLAKIS
 Jubil. Scime išrinkta Sveikatos
 Komisijon, SLA 208 Kp., Chi-
 cago, Ill., dakt. kvotėja ir uoli
 veikėja.

SLA. Jubiliejinio Seimo Metu SLA. Veteranų Pagerbimo Iškilmių Clevelando Lietuvių Kultūros Darželyje Dalyviai.
 (Antroji Dalis)

1936 m. Cleveland, Ohio licu-
 viai daktarai-medikai ir dentis-
 tai, pagelbėję suruošti SLA
 Auksinį jubiliejų.

Dr. S. T. Tamošaitis

Dr. J. J. Kemesis

Dr. J. T. Vitkus

IŠKILMIŲ DALYVIAI Clevelando Lietuvių Kultūros Darželyje klausosi prakalbų SLA. jamžinimui šioje istorinėje vietoje. Šias iškil-
 mes surengė SLA. 136 kp., lapkričio 22 d., 1936 m. Iškilmių proga kalbėjo SLA. Vice Prezidentas J. K. Mažukna, komisijos pirmininkas
 Dr. J. T. Vitkus ir Clevelando Lietuvių Kultūros Darželio pirmininkas Adv. V. Česnulis

ZOFIJA ŽILVITIENĖ
 SLA veteranė, septynių Seimų
 delegatė, Jubiliejiniam Scime
 buvo Komisijoms Nominuoti
 Kom. narė, SLA 134 moterų
 Kp., Chicago, Ill., veikėja.

**PAMINĖTI IR
 SIE VEIKĖJAI**

VINCAS A. AMSIE
 (Amšiejus) SLA Jubil. Scime
 išrinktas Istatų Komisijon iš
 SLA 176 Kp., Dorchester,
 Mass., ir žymus visuomenės
 veikėjas, kuopą suorganizavęs.

Dr. A. Kazlauskas

TEVYNE, 1989 m. gegužės-May mėn.

Iškilmingoms ceremonijoms Seimo aktui atlikti daugiausiai dirbo Clevelando lietuvių pasisventę SLA Kultūrininkai

KAZYS S. KARPIUS
SLA 39-to Jubiliejinio Seimo Rengimo Komisijos sekr., "Dirvos" leidėjas-redaktorius, žymus rašytojas, pasišventęs visuomenininkas, dirbęs SLA Centre.

INŽ. PIUS J. ŽIURIS
SLA 39-to Jubiliejinio Seimo Rengimo Komisijos pirm., pasižymėjęs veikėjas, gabus chemijos srityje išradėjas.

JONAS BRAZAUSKAS
SLA 39-to Jubiliejinio Seimo Rengimo Komisijos išdininkas, buvęs SLA 14 Kp., Cleveland, Ohio, pirmininkas bei uolus veikėjas, chemikas-išradėjas.

DR. JONAS ŠLIŪPAS IR DR. ANDRIUS L. GRAIČŪNAS. SLA 1936 Jubiliejiniais Metais susitikę du seni draugai ir Amerikos lietuvių pirmieji kultūrnešiai. Dr. Šliūpas yra SLA Garbės Narys, o Dr. Graičūnas aktyvus veikėjas nuo 1895 metų, dalyvavęs SLA Seimuose 1897 ir 1898 ir visoje eilėje vėlesniųjų Seimų...

Gaila, kad tiek daug šiose nuotraukose matomų SLA veikėjų vėliau vykstančiuose SLA Seimuose jau neregime. Dalis jų dar likusių gyvų jau nebepajėgia dalyvauti, ne tik SLA suvažiavimuose, bet ir kitoje lietuvių organizacijų veikloje. Nežiūrint, kad SLA anksčiau išlaikė, ir dabar teberemia lietuviškąsias mokyklas, deja ne visas lietuvių kraujo jaunimas jas belanko. Tad SLA organizatoriai, malonėkit bent dalį to jaunimo įrašyti į SLA! Semkim stiprybę iš praeities, kaip Lietuvos himno autorius dr. Vincas Kudirka mums pataria! Dr. Kudirka turėjo minty ne tik visus Tėvynės mylėtojus, bet ypatingai daktarus, kurių SLA veikloje mes turime. Naujojoje SLA Pildomojoje turime net du, SLA nariai ilgiau ir gyvena.

Išmokamos apdraudos

1989 m. gegužės 6 d.
Olga Stripinis, 17 Kuopa, Brockton, Mass., gimus Brockton, Mass. Prie SLA prisirašė 1940 m. birželio 1 d., mirė 1989 m. sausio 6 d. Apdrauda išmokėta velionės seseriai Anne Fox.

Antanas Kigas, 57 Kuopa, Worcester, Mass., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1926 m. sausio 4 d., mirė 1989 m. kovo 4 d. Apdrauda išmokėta velionio seseriai Johanna E. Viens.

Ona I. Kovas, 87 Kuopa, So. Omaha, Neb., gimus Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1964 m. gegužės 1 d., mirė 1989 m. kovo 7 d. Apdrauda išmokėta velionės anūkei Julie Cotton.

Stanley Mockus, 122 Kuopa, Chicago, Ill., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1947 m. sausio 5 d., mirė 1989 m. kovo 6 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Pranei Mockus.

1989 m. gegužės 20 d.
Stanley Mačys, 14 Kuopa, Cleveland, Ohio, gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1950 m. sausio 3 d., mirė 1989 m. balandžio 29 d.

Apdrauda išmokėta velionio žmonai Stasė Mačys.

Edward Garla, 38 Kuopa, Brooklyn, N. Y., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1952 m. gegužės 8 d., mirė 1988 m. gruodžio 16 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Elenai Garla.

Ipolitas Paukštys, 86 Kuopa, Pittsburgh, Pa., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1923 m. birželio 17 d., mirė 1989 m. balandžio 5 d. Apdrauda išmokėta velionio žmonai Annai Paukštys.

Michael Smijon, 115 Kp., Wilkes-Barre, Pa., gimęs Wilkes-Barre, Pa. Prie SLA prisirašė 1941 m. liepos 9 d., mirė 1989 m. kovo 11 d. Apdrauda išmokėta velionio brolvaikiui Charles S. Liscosky.

Ona Jasudavičienė, 260 Kuopa, Chicago, Ill., gimus Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1926 m. vasario 7 d., mirė 1989 m. balandžio 18 d. Apdrauda išmokėta velionės brolvaikiui Pranui Klapatauskui.

Algirdas Jonys, 135 Kuopa, Philadelphia, Pa., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė 1959 m. birželio 13

d., mirė 1989 m. kovo 16 d. Apdrauda išmokėta Arthur F. Veston, Executor of the Estate of Algirdas Jonys, Deceased.
Nuo 1989 m. pradžios
iš viso \$31,286.00

IŠMOKAMOS TAUPOMOSIOS APDRAUDOS

1989 m. sausio 28 d.

Richard Alan Leeson, 353 Kp., Pittsburgh, Pa.

1989 m. vasario 11 d.

Vida Jankauskas, 99 Kp., New York, N. Y.

Nuo 1989-ųjų metų pradžios
iš viso: \$3,000.00

IŠMOKAMOS LIGOJE PAŠALPOS

1989 m. gegužės 6 d.

Hedwig Rimkevičius, 104 Kuopa, Pittsburgh, Pa. už 3 sav. 4 d.

Nuo 1989-ųjų metų pradžios
iš viso: \$691.13

MIRĖ VYTAUTAS ZENKUS

Gegužės 8 d. mirė Vytautas Zenkus iš W. Bridgewater, MA. Jis buvo Sandaros klubo Brocktone finansų sekretorius. Jo gyvybė pakirsta, jam einant 73-sius amžiaus metus. Velionis paliko liūdinčią tetą V. Strigūniene ir daug draugų. Palaidotas Kalvarijos kapinėse.

Į šį kraštą iš karo sugriautos Vokietijos V. Zenkus atvyko 1949 m. Pradžioje čia jam teko nelengvomis sąlygomis pelnytis duoną, bet vėliau pavyko prasi-gyventi. Jis priklausė Sandaros 24-tai kuopai, Sandaros klubui ir Montellos Lietuvių Tautiniam klubui. -V. P.-

* * *

NAUJAS VLIKO-ELTOS ADRESAS

Šios įstaigos persikėlė į naujas patalpas:
1609 Connecticut Avenue, N.W.
Suite 400
Washington, D.C. 20009
Telefonas tas pats

ŽINOKITE, KAD KIEKVIENAS NARYS SAVAIME YRA IR SUSIVIENIJIMUI NAUJĄ NARIŲ ĮRAŠYTOJAS – ORGANIZATORIUS, SLA STIPRINTOJAS IR JO ŠEIMOS DIDINTOJAS!

SLA 1988 metų Pirmojo Ketvirčio apyskaita

INCOME

From January 1 to March 31, 1989

INVESTMENT INCOME:

Bond Interest	\$ 44,845.16
Certificate Loan Interest	-0-
Interest on Bank deposit	1,292.63
Interest on Trust for Short Term Federal Securities ...	548.32
	<hr/>
	\$ 46,686.11

MISCELLANEOUS INCOME:

Membership Dues	\$ 22,812.95
Sundries, Widows & Orphans Fund, Donations & etc.	314.60
	<hr/>
	\$ 23,127.55

Total Income \$ 69,813.66

DISBURSEMENTS

From January 1 to March 31, 1989

Death Benefits	\$ 15,877.00
Matured Endowments	3,000.00
Cash Surrender	3,867.13
Disability Benefits	521.63
Salaries to Officers and Employees	21,006.74
Salaries to Official Publication Employees	750.00
Salaries to Real Estate Employees	360.00
Social Security, Taxes, Unemployment	2,696.82
Supreme & Lodge Bonds, Worksmen's Compensation	-0-
Official Publication "Tėvynė"	3,388.99
Real Estate Taxes	-0-
Real Estate Insurance and Miscellaneous expenses	3,163.01
Rent	400.00
Fraternal Expenses	750.00
Fraternal Sundries Expenses	51.50
Travel and Expenses	1,195.39
Actuary's and Notary's Fees	13,746.18
Legal Fees	-0-
Commission to Organizers	434.19
Commission to Lodge Secretaries	7,070.24
Postage and Telephone	2,318.76
Printing and Stationary	4,000.04
Office maintenance and sundries	1,017.79
Investment Expenses	93.75
State Insurance Department's Fee	1,338.00
Pensions to Employees	969.54
Fraternal Development Allowance	24.75
Returned dues	668.68
Convention Expenses	-0-
	<hr/>
Total Disbursements	\$88,710.45

INVESTMENTS

INCOME: Matured or Called Bonds	\$25,000.00
INVESTED: Purchased United States Treas. NTS	-0-

Genevieve Meiliunas, Secretary

XI AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA VISUS KVICIA

Šių metų spalio 21 ir 22 dienomis Amerikos Lietuvių Taryba šaukia vienuoliktąjį AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESĄ, Los Angeles, Sheraton Town House, 2961 Wilshire Blvd.

Visos organizacijos ir nariai maloniai kviečiamos Kongrese dalyvauti. Prašome išrinkti atstovus. Kongrese dalyvauja:

1. Visi Amerikos Lietuvių Tarybos ir centro valdybos nariai su balsavimo teise,
2. Centrinės, bendrinės organizacijos, ALT skyriai siunčia po 6 atstovus,
3. Vietinės draugijos, klubai, organizacijų kuopos bei skyriai siunčia po vieną atstovą nuo kiekvienų 10 narių,
4. Laikraščių redakcijos ir lietuvių radijo valandėlės siunčia savo atstovus.

Kongrese maloniai kviečiami dalyvauti svečiai ir visa patriotiška lietuviška visuomenė.

AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO TIKSLAS —

pademonstruoti Amerikos lietuvių vieningumą kovoje už Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą, pareikšti padėką už paramą ir pasisakyti dėl JAV vedamos politikos Lietuvos išlaisvinimo reikalu, aptarti pasiruošimą specialiai akcijai, kuri yra reikalinga visuomenės įsijungimo bei paramos.

Kongresas išklauso ALT valdybos penkerių metų veiklos pranešimus, aptaria ir nustato ALT ateities veiklos gaires.

Kongreso šūkis „VISI VIENINGAI SIEKIM NEPRIKLAUSOMYBĖS LIETUVAI!“ parodo, kad mes kartu su laisvės siekiančia tauta vieningai kovojame už Nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymą.

KONGRESO PROGRAMOS IR SVEIKINIMŲ KNYGA

Kongreso suruošimui reikalinga nemaža finansinių išteklių. Tam tikslui ruošiamas specialus suvenyrinis leidinys ir kviečiama kongreso leidinį paremti aukomis ir sveikinimais leidinyje.

Sveikinimų kaina: didelio formato vienas puslapis 100 dol.; pusė puslapio — 60 dol.; ketvirtis puslapio — 40 dol.; linkėjimai — 20 dol. Norint įdėti nuotrauką — 20 dol. papildomai.

Sveikinimus prašome atsiųsti iki rugsėjo 15 dienos Amerikos Lietuvių Tarybai, 2606 West 63rd Street, Chicago, Illinois, 60629. Už paramą iš anksto esame dėkingi.

LITHUANIAN AMERICAN COUNCIL, INC.
2606 West 63rd Street, Chicago, IL 60629

Sujungtomis jėgomis siekim Lietuvai Nepriklausomybės

1. Amerikos Lietuvių Taryba (ALT) siekia: jungti visas Amerikos lietuvių demokratines jėgas bendram darbui — remti, palaikyti ir skleisti pagrindinius demokratinės dėsnius lietuvių tarpe; ginti ir saugoti Jungtinių Amerikos Valstybių nepriklausomybę, garbę ir demokratinę santvarką; remti ir palaikyti visų tautų — didelių ir mažų — lygias teises į laisvą ir nepriklausomą valstybinį gyvenimą; kovoti už pagrindines žmogaus asmens teises.

2. Skatinti Amerikos lietuvius remti J.A.V. pastangas, siekiant pastovios taikos, pagrįstos teisingumo, demokratybės ir laisvės pagrindais.

3. Kovoti dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo jos istoriškai etnografinėse sienose su reikalingais geografiniais ir etnografiniais korektyvais; dėti visas pastangas, kad būtų sustabdytas lietuvių tautos

naikinimas, trėmimai, rusifikacija; siekti, kad būtų grąžinti iš vergų stovyklų ištremtieji ir kalinamieji.

4. Teikti pagalbą Lietuvos žmonėms jų kovoje dėl laisvės ir globoti pabėgusius nuo priespaudos ar ištremtus jos piliečius.

5. Skleisti visuomenėje teisingą informaciją apie Lietuvą ir ginti ją nuo okupantų ir priešų prasimanymų bei šmeižtų.

6. Kooperuoti su Lietuvos Respublikos įstaigomis ir Lietuvos piliečių susibūrimais, kurių tikslai atitinka ALT tikslus.

7. ALT susidaro iš atstovų nuo Amerikos lietuvių organizacijų, kurios pirmoje eilėje yra lojalios Jungtinėms Amerikos Valstybėms, stovi už nepriklausomos demokratinės Lietuvos Respublikos atstatymą, pripažįsta demokratinius principus ir juos vykdo

Amerikos Lietuvių Taryba

TĖVYNĖ, 1989 m. gegužės-May mėn.